

УДК 004.65:090.1(02):929 Антонович

Татьяна Мяскова

**Личная библиотека Владимира Бонифатиевича Антоновича:
историческая судьба и современное состояние**

Статья продолжает серию публикаций, посвященных личным библиотекам выдающихся деятелей прошлых эпох. Объектом исследования стала библиотека украинского историка и археолога Владимира Бонифатиевича Антоновича. В статье установлены исторические условия, определившие собирательную деятельность ученого, проанализирована история формирования личной библиотеки и её современное состояние.

Ключевые слова: Владимир Бонифатиевич Антонович, личная библиотека, историко-книговедческие исследования.

УДК 001.32(477)“1951-1955”:930.25

Оксана Вербицька,

канд. філос. наук, старш. наук. співроб. НБУВ

**РОЗРОБЛЕННЯ РЕГЕСТІВ
ПРОТОКОЛІВ ЗАСІДАНЬ ПРЕЗИДІЇ АН УРСР В 1951–1955 рр.
У КОНТЕКСТІ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ
ТА РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ
АКАДЕМІЧНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Стаття присвячена розробці регестів протоколів засідань Президії АН УРСР в 1951–1955 рр. як джерела з історії вітчизняної академічної науки.

Ключові слова: архівні джерела, регести документів, історія НАН України.

Архіви, музеї, бібліотеки є основними зберігачами історичної пам'яті людства, вони є частинами інформаційної системи накопичення, збереження і використання культурної спадщини. Якщо бібліотеки мають справу з тиражованими одиницями збереження, то музеї й архіви – з унікальними та одиничними об'єктами збереження. Архівні ресурси є елементами організації людської, суспільної, державної життєдіяльності, тому з більшою, ніж музейний предмет або книга, чіткістю відображають дійсність, а отже, користуються постійним інтересом дослідників. До того ж документ володіє властивістю автентичності, юридичної достовірності зафіксованого у ньому факту, події, явища, процесу [1, с. 71–74].

Наблизити до дослідника документальну спадщину, що зберігається в архівних фондах багатьох установ України і володіє величезним потенціалом для історичних, соціологічних, біографічних та інших досліджень, якнайширше розкрити відомості, що містяться у цих ресурсах – комеморативне завдання архівних установ. У популяризації документальної спадщини публікація збірників документів за певною тематичною ознакою є важливим елементом їх діяльності та відіграє значну роль у сучасному культурному і науковому розвитку України. Глибоке проникнення у суть загального та конкретного ракурсу документа, розуміння його поліфункціонального соціального значення відкриває нові горизонти й у наукознавчій перспективі. Виходячи з цього, на часі постає розгляд можливостей опрацювання та представлення документальної

спадщини, що міститься у великих документальних масивах архівних установ, зокрема, за допомогою такого виду археографічного опрацювання документів, як регестування. Загалом обсяг інформації та науково-методичної літератури про підготовку регестів документів дуже незначний [2; 3], що ускладнює поширення такої практики археографічного опрацювання документів.

Інститутом архівознавства НБУВ з початку 1990-х рр. за темою «Історія НАН України» з метою розроблення джерельної бази з історії розвитку вітчизняної академічної науки проводиться виявлення, аналіз складу і змісту та опрацювання документів різних архівних установ, розроблення додатків до документів для опублікування їх у збірниках разом з матеріалами, що містять систематизовану інформацію про розвиток української академічної системи. На сьогодні вже опубліковано 12 книг, у яких відображено період діяльності НАН України від 1918 р. до 1955 р. Усі збірники документів з метою доповнення документної інформації містять у додатках до своєї основної частини (блок документів) регести протоколів засідань Президії Академії наук УРСР, які стисло відображають зміст прийнятих цим керівним органом рішень щодо напрямів розвитку вищої у країні наукової установи. Регестування – скорочена подача змісту документів, яка була обрана упорядниками багатотомного збірника документів і матеріалів «Історія Національної академії наук України».

Протоколи засідань Президії УРСР входять до складу опису № 1 Архіву Президії НАН України. За вказаний період 1951–1955 рр. відклались в 35 архівних справах (за 1951 р. – справи 405–407, за 1952 р. – справи 472–475, за 1953 р. – справи 523–531, за 1954 р. – справи 579–588, за 1955 р. – справи 643–651; загальний обсяг – 13 581 арк.), являють собою однотипну за структурою групу документів. Кількість протоколів за вказаний період – 289, до їх розпорядчої частини належить 4608 постанов, в яких відбито рішення Президії АН УРСР з певних питань, та подекуди матеріали до них – проекти постанов, клопотання дирекції установ, постанови РМ УРСР, списки персонального складу вчених рад, комітетів, структура установ та їх підрозділів, переліки видань, положення про організацію установ, товариств тощо, вони містять інформацію, яка також була відображена у підготовці регестів.

Серед різних типів регестування для підготовки до наукового використання змісту документів, що утворились у діяльності керівництва АН УРСР у 1951–1955 рр., упорядниками збірника було обрано

розширений груповий тип регестів, що уможливило якнайповніший виклад змісту прийнятих рішень. Зазначимо, що попередні збірники документів періодів 1918–1941 рр. містили в основному стислий тип регестів, зміст кожного пункту передавався зі збереженням його структури й окремих термінів, характерних для ділового мовлення того часу. Регести протоколів періоду 1941–1950 рр. мають вже більший обсяг відображеної інформації [4].

Регести протоколів засідань Президії АН УРСР включають такі позиції: назва документа, дата та місце створення, стисле наведення змісту кожного пункту, посилання на установу, фонд і справу, у якій зберігається документ та вказівка на автентичність. Зміст кожного протоколу передається сучасною мовою зі збереженням основних позицій і структури протоколів, а також тогочасних назв установ та організацій. З метою представлення першою чергою науково-дослідної та науково-організаційної діяльності АН УРСР у цей період були опущені пункти протоколів, які містять наступні питання: поточні фінансові та адміністративно-господарські, кадрові, присвоєння вчених звань, організацію навчального процесу в аспірантурі, участь у виконанні господарсько-договірної тематики, а також окремі постанови, що для повного відображення їх змісту повнотекстово увійшли до розділу «Документи і матеріали» збірника.

Необхідно відзначити особливості діловодного оформлення протоколів засідань Президії АН УРСР у порівнянні з відповідними документами попереднього п'ятирічного періоду (1946–1950), що відбулось і на тексті складених регестів. На відміну від попередніх років, прийняття деяких постанов Президії АН УРСР у період між регламентними засіданнями проводилось шляхом їх погодження у робочому порядку окремо з кожним членом Президії, вони додавались до наступного за датою протоколу. Враховуючи, що офіційна дата їх прийняття не співпадає з датою протоколу, в яких вони представлені, у кінці тексту пунктів регестів було подано дійсну дату прийняття означених постанов. Упродовж 1951–1955 рр. у назвах протоколів зустрічаються літери «-б» та «-р», що вказує на форму проведення засідання – засідання проводилось лише у межах Бюро Президії АН УРСР або мало характер розпорядчого. З'явилися і так звані «Закриті питання», зміст яких не був відображений у протоколах загального діловодства. Частково змінилась і форма складання протоколів – з 1951 р. у всіх протоколах застосовано суцільну нумерацію пунктів протягом року, тоді як раніше була суцільною лише у рамках одного протоколу.

Розробка реєстрів такого великого документального масиву дозволить сучасним дослідникам отримати у своє розпорядження інформацію, яку досить складно виявити самостійно у роботі над певною науковою темою. Регести містять відомості фактично з усіх напрямів наукової та науково-організаційної діяльності Академії. Так, систематизуючи інформацію, подану у реєстрах, за тематичними ознаками, було встановлено, що протоколи засідань Президії АН УРСР у період 1951–1955 рр. містять відомості з наступних питань: створення, реорганізація та прийом до складу АН УРСР науково-дослідних установ, станцій, заповідників, музеїв, тощо – 111 пунктів; наукові заходи (конференції, сесії, наради) – 108 п.; призначення керівників установ – 26 п.; науково-організаційні питання (звіти та плани, координація досліджень по найважливіших комплексних проблемах, проведення виборів дійсних членів та членів-кореспондентів АН УРСР, затвердження складу комісій, вчених рад, редколегій видань, результатів атестацій тощо) – 57 п.; про підготовку видань АН УРСР та роботу Видавництва АН УРСР – 67 п.; участь науковців АН УРСР у закордонних наукових заходах – 15 п.; організація АН УРСР виставок та участь українських вчених у роботі республіканських і всесоюзних виставкових комплексів – 16 п.; відзначення ювілеїв в АН УРСР (річниця визначних подій, заснування установ АН УРСР) – 26 п., науково-дослідної і педагогічної діяльності членів Академії – 28 п.; підготовка наукових кадрів в АН УРСР через аспірантуру та докторантуру (зокрема, клопотання про надання вченим радам права прийому до захисту докторських та кандидатських дисертацій за певними спеціальностями) – 17 п.; впровадження у народне господарство закінчених АН УРСР науково-дослідних робіт – 31 п.; допомога АН УРСР народному господарству країни (постанови про розробку нових антибіотиків та вітамінів; методів боротьби з шкідниками і хворобами сільськогосподарських культур, проведення дослідно-виробничих робіт по підвищенню родючості ґрунтів на зрошувальних системах в Українській РСР (Інгулецькій) та Азербайджанській РСР (Верхньо-Карабаській), використання добрив і гіпсування ґрунтів у різних ґрунтово-кліматичних зонах; захист водойм від забруднення стічними водами промислових підприємств та міст; наукову допомогу будівництву Кременчуцької гідроелектростанції на р. Дніпро тощо) – 122 п.; співпраця з АН СРСР та Радою по координації наукової діяльності академії наук союзних республік – 18 п.; подяки і нагороди вченим АН УРСР за визначні результати дослідних робіт – 55 п.; увічнення

пам'яті членів Академії – 16 п.; наукові зв'язки з академіями наук та науковими установами СРСР і закордону – 46 п.; постанови з окремих питань науково-дослідної та адміністративної роботи, зокрема, про міжнародний книгообмін виданнями АН УРСР з науковими установами країн світу, клопотання до РМ УРСР та АН СРСР щодо встановлення премій АН УРСР імені визначних учених, заходи щодо поліпшення роботи музеїв та заповідників, які увійшли у цей період до складу АН УРСР та ін. – 86 п.

Постанови засідань Президії АН УРСР зазначеного періоду якнайповніше розкривають загальні тенденції розвитку науки у 1951–1955 рр., розвиток кожної галузі науки, роль Президії АН УРСР у розвитку нових напрямів наукових досліджень, розстановці наукових кадрів з метою проведення комплексних досліджень та впровадження їх результатів у народне господарство, інформація про склад Президії АН УРСР та розподіл обов'язків між членами цього колегіального органу керівництва Академією у період між сесіями Загальних зборів АН УРСР [5].

Серед головних питань, що розглядались у 1951–1955 рр. Президією АН УРСР, були питання реорганізації структури Академії. У цей період створено Львівський філіал АН УРСР, прийнято у підпорядкування Кримський філіал АН СРСР. Змінювалась і структура Академії наук – реорганізовувались установи та їх підрозділи, створювались нові інститути, експериментальні бази, сейсмічні станції (у містах Рахів та Чернівці), а також опорні сільськогосподарські пункти на півдні УРСР, Поліссі та у західних областях УРСР. Велика реорганізація установ АН УРСР відбулась із введенням у дію постанови РМ СРСР від 19 листопада 1951 р. № 4801 про скорочення витрат на утримання науково-дослідних установ та постанови РМ СРСР від 25 грудня 1953 р. № 3015 «Про державний бюджет Союзу РСР» на 1954 р. і постанови РМ УРСР від 8 січня 1954 р. № 24. Президією АН УРСР приймалися відповідні рішення [6], за яким відбулось об'єднання понад 33 груп наукових співробітників, відділів та перепідпорядкування науково-дослідних баз і установ. Це скорочення вплинуло на роботу АН УРСР, проте вдалось зберегти майже всі напрями досліджень наукових установ і максимальну кількість посад штатних наукових співробітників. Регести засвідчують зміни структури Академії наук, містять інформацію про причини цих змін та супутні відомості щодо прийняття рішень про створення у різних містах України академічних установ, філій та відділів інститутів, так і інших питань діяльності.

В цей період поряд із скороченням деяких напрямів роботи та підрозділів

наукових установ РМ УРСР проводилась збільшення фінансування роботи АН УРСР, зокрема, зростали капіталовкладення у розвиток науково-дослідної бази, що привело до активного будівництва нових та відбудови зруйнованих під час Великої Вітчизняної війни приміщень АН УРСР, розвитку науково-дослідних баз у «Феофанії», Теремках, Старосілли та ін. Також у цей час РМ УРСР передала у підпорядкування АН УРСР кілька державних заповідників та дендропарків: «Хомутівський степ», «Кам'яні могили» (Донецька обл.), «Тростянець» (Чернігівська обл.), «Михайлівська цілина» (Сумська обл.), «Стрілецький степ» (Луганська обл.), «Олександрія» (Київська обл.), «Устимівка» (Полтавська обл.), «Веселі Боковеньки» (Кіровоградська обл.); прийнято рішення про створення меморіального музею в Прохорівському заповіднику АН УРСР. Відповідно до постанов РМ УРСР та ЦК КП(б) України у 1951 р. № 247 та № 2763 до структури АН УРСР увійшли й музеї Т. Г. Шевченка – у містах Київ, Канів та у с. Шевченкове [7; 8].

Керівництвом Академії приділялась велика увага науковим зв'язкам з іншими науково-дослідними установами УРСР та СРСР, зокрема, питанням співпраці у виконанні наукової роботи та урядових завдань з підприємствами і заводами, роботі вчених УРСР в установах АН УРСР та науковців Академії у ВНЗ та інших дослідних установах УРСР. У постановах Президії АН УРСР, прийнятих за результатами обговорення основних підсумків наукової діяльності установ Відділів наук АН УРСР за рік, відображено вагомий внесок Академії у розвиток народного господарства країни. Певна кількість постанов була присвячена організації бригад наукових співробітників та науково-технічних працівників для допомоги сільськогосподарському виробництву та промисловості, проведенню експертних робіт при проектуванні і на будівництві Каховського гідровузла, каналів Північний Донець-Донбас, Південноукраїнського та Північно-кримського, трас газотранспортної системи СРСР (газопроводу Дашава – Київ – Бердянськ – Москва). Затверджувались напрями розроблення великих наукових проблем того часу, зокрема, завдання наукових досліджень у галузях холодного зварювання металів, електроніки, автоматики, розвитку хімічних досліджень полімерів, поширення побутової газифікації великих міст України, керченських руд, автоматизації нафтової, газової та вугільної промисловості, з економіки промисловості та ін.

Серед рішень Президії АН УРСР цього повоєнного періоду важливе значення мають постанови про впровадження результатів наукових

досліджень у виробництво, у практику народного господарства, що вплинуло на розвиток хімічної, сільськогосподарської, гідротехнічної, будівельної, та ін. галузей у країні, зокрема, постанова РМ СРСР від 25 грудня 1953 р. № 3014 «Про план робіт по стандартизації на 1954 р.», за якою Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР під керівництвом чл.-кор. Б. Є. Патона розробляв новий державний стандарт «Сталь. Методи визначення зварюваності» для впровадження у народне господарство. У постановах Президії АН УРСР знаходимо й відомості про комплексні експедиції Ради по вивченню продуктивних сил УРСР у сільські господарства, яким надавалась наукова допомога і проводилась пропаганда науково-технічних досягнень.

Велика увага керівництвом Академії у той час приділялась виборам у члени АН УРСР, змінам у Статуті АН УРСР. Значна частина постанов Президії була присвячена підготовці кадрів високої кваліфікації – кандидатів та докторів наук (на виконання розпорядження РМ УРСР від 6 серпня 1952 р. № 20039-р у 1952 р. в АН УРСР було організовано докторантуру з щорічним прийомом 10 осіб), досить часто розглядалися і питання діяльності аспірантури АН УРСР, до якої спеціально запрошувались випускники вищих навчальних закладів та представники виробничої сфери.

Широко відображена у постановах діяльність Редакційно-видавничої ради, Видавництва та друкарні Академії. Декілька раз піднімалися питання роботи і розширення обсягу діючих періодичних видань Академії та створення нових фахових журналів, що відображали актуальні наукові проблеми та розробки. На інтенсивний розвиток видавничої діяльності в АН УРСР вказує той факт, що план видання, затверджений на 1954 р., нараховував 222 назви видань, 2838 др. арк., значно перевищував видавничі можливості Видавництва Академії у той час, що привело до перенесення друку частини видань на наступний рік. Вагоме місце серед постанов Президії займала підготовка до видання «Історії Української РСР» (т. I) та «Історії української літератури» (т. I, II), шеститомного «Українсько-російського словника» (1953), творів класиків української культури, I тому «Нарисів історії українського драматичного театру» (дожовтневий період), «Нарисів з історії української радянської музики». Розгорнулась робота з дослідження історії науки – було підготовлено «Нариси з історії техніки» (1955). Опубліковано т. VI і т. VII фундаментального видання «Флора УРСР». Обговорювались і питання збереження, вивчення і видання рукописної спадщини в АН УРСР [9].

Як бачимо з постанов Президії АН УРСР, Академія у той час підтримувала діяльність кількох наукових товариств – Українського республіканського відділу Всесоюзного хімічного товариства ім. Д. І. Менделєєва, Українського гідробіологічного товариства, Українського товариства охорони природи та сприяння розвитку природних багатств та ін. [10]. Здійснювалась співпраця зі Спілкою радянських письменників України, товариствами республіканського та всесоюзного значення: культурних зв'язків із закордоном, поширення політичних і наукових знань, театральним, мікробіологів, епідеміологів та інфекціоністів, фізіологів, біохіміків і фармакологів, патофізіологів, географічного, австралійсько-радянської дружби, комітетом захисту миру. Значний інтерес для дослідників історії академічної науки становитимуть і відомості в підготовлених реєстрах про організацію та проведенню наукових заходів, зокрема, участь співробітників у міжнародних конгресах та конференціях, про обмін науковою літературою із закордонними установами, наукову допомогу на запити іноземних спеціалістів країн Польщі, Болгарії, Чехословаччини, Румунії, Угорщини, Східної Німеччини, Югославії, Китаю, Індії, Японії тощо. Академія підтримувала контакти та співпрацю з академіями наук Угорщини, Чехословаччини, Румунії, Болгарії, Польщі та ін. країн.

Таким чином, можна стверджувати, що реєстри протоколів засідань Президії АН УРСР 1951–1955 рр. – важливий комплекс джерел з історії вітчизняної академічної науки і виявляють часовий зріз діяльності АН УРСР. Науково-інформаційна функція реєстрів – розкрити глибокий і різноплановий за інформативністю зміст постанов Президії АН УРСР у досліджуваній період, що містить надзвичайно цінні відомості про усі сфери діяльності Академії. Підготовлений інформаційний ресурс пропонується до наукового використання наукознавцям та історикам вітчизняної науки, зокрема, дослідникам історії НАН України. Введення у науковий обіг інформації про історію розвитку Національної академії наук України, відображеної у документах Архіву Президії НАН України, дасть змогу ефективно використовувати (особливо з урахуванням сучасних можливостей комп'ютерних технологій та інформаційно-пошукових систем) накопичену історичну пам'ять, яка необхідна не лише сучасним поколінням, але і майбутнім.

Список використаних джерел

1. Козлов В. П. Музеи, библиотеки, архивы в системе исторической памяти // Отечественные архивы. – № 6. – 2004. – С. 71–74.
2. Валк С. Н. Регесты в их прошлом и настоящем // Археографический ежегодник. – 1968. – М., 1970. – С. 22–56.
3. Водопьянова З. К. Регесты в советской археографии // Современные вопросы историографии советской археографии: сб. науч. трудов. – М., 1986.
4. Історія Національної академії наук України. 1941–1945 : Частина 2. Додатки / Редкол. : О. С. Онищенко (відп. ред.) та ін. – К., 2007. – 576 с. – С. 7–193; Історія Національної академії наук України. 1946–1950 : Частина 2. Додатки / редкол. : О. С. Онищенко (відп. ред.) та ін. – К., 2008. – 716 с. – С. 7–246.
5. Протокол № 3 засідання Президії Академії наук УРСР від 19 січня 1952 р. – Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 472, арк. 30–35.
6. Протокол № 6 засідання Президії Академії наук УРСР від 15 лютого 1952 р., п. 41 – Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 472, арк. 58–108.
7. Протокол № 6 від 6 лютого 1951 р., п. 86. – Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 405, арк. 157–175.
8. Протокол № 37 від 5 жовтня 1951 р., п. 663. – Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 407, арк. 89–118.
9. Протоколи: № 9 від 9 березня 1951 р., п. 143. – Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 405, арк. 258–297.
- № 11 від 23 березня 1951 р. п. 183. – Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 405, арк. 338–362;
- № 34 від 7 вересня 1951 р., п. 609. – Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 406, арк. 507–542;
- № 28 від 31 липня 1953 р., п. 609. – Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 527, арк. 267–392;
- № 54 від 27 грудня 1954 р., п. 934. – Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 588, арк. 133–136;
- № 11-б від 7 лютого 1955 р., п. 171. – Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 643, арк. 265–295;
- № 43-б від 9 червня 1955 р., п. 636. – Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 646, арк. 339–355;
- № 73-б від 28 жовтня 1955 р., 1044. – Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 650, арк. 96–144.
10. Протоколи: № 4, від 27 січня 1953 р., п. 82 – Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 523, арк. 186–245;
- № 22-б від 2 серпня 1954 р., п. 509. – Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. 1, спр. 583, арк. 94–202.

Стаття надійшла до редакції 25.04.2014 р.

UDC 001.32(477)''1951-1955'':930.25

Oksana Verbitska

Formation of the Registers of the Sessions of the Presidium of the USSR Academy of Sciences in 1951–1955 within the Context of Preserving National Memory and Representation of the History of Academic Scientific Work

The article is devoted to the development of rehests proceedings meetings of the Presidium of the AS of the Ukrainian SSR in the years 1951–1955 as the source on the history of national academic science.

Keywords: archival source, rehests of documents, the history of the NAS of Ukraine.

УДК 001.32(477)''1951-1955'':930.25

Оксана Вербицкая

Разработка регестов протоколов Президиума АН УССР в 1951–1955 гг. в контексте сохранения национальной памяти и репрезентации истории развития академических научных исследований

Статья посвящена разработке регестов протоколов заседаний Президиума АН УССР в 1951–1955 гг. как источника по истории академической науки Украины.

Ключевые слова: архивные источники, регесты документов, история НАН Украины.

УДК 003.349:01:017:004

Марія Бондар,

аспірантка Київського національного університету культури і мистецтв

**ОСОБЛИВОСТІ ОПИСУ
КИРИЛИЧНИХ СТАРОДРУКІВ У ХХІ ст.**

У статті розглянуто більше трьох десятків каталогів кириличних стародруків, виданих починаючи із 2001 р. Спочатку розглянуто українські бібліографічні покажчики кириличних стародруків, потім російські, в кінці – нечисленні польські, литовські, білоруські та болгарські. Проведений аналіз каталогів кириличних стародруків свідчить про активний опис цих видань здебільшого російськими та українськими фахівцями у вигляді фундаментальних зведених каталогів, каталогів окремих збірок, тематичних груп бібліотек, музеїв та архівів. Помітні тенденції до розширення описів видань та примірників, збільшення кількості та наповнення додатків. Серед каталогів переважають синтезовані видання бібліографічного та книгознавчого характеру, подеколи з елементами мистецтвознавчих, історичних та культурологічних досліджень.

Ключові слова: кириличні стародруки, бібліографування кириличних стародруків, каталоги стародруків, науковий опис стародруків.

Як відомо, бібліографування видань – на сьогодні найдієвіший механізм їх уведення в інформаційний та науковий обіг. Хоча бібліографічний опис і здійснюється за певними стандартами, діючими правилами та ДСТУ, все ж видозмінюється та удосконалюється з часом. Бібліографічні описи стародруків, тобто видань XV–XVIII ст., мають свої особливості, як загальні для усіх пам'яток цієї групи, так і специфічні для різних підгруп стародруків – інкунабул та палеотипів, видань кириличного та гражданського друку, нотних, картографічних видань, ілюстративних альбомів, окремих друкованих гравюр тощо.

Ми зупинимось на певних специфічних особливостях, характерних для кириличних стародруків, та трансформації самих видів опису і форм їх представлення в сучасному інформаційному просторі. Предметом дослідження слугують каталоги кириличних стародруків, що вийшли друком у ХХІ ст., тобто починаючи з 2001 р. Варто відмітити стрімкий розвиток нових електронних технологій, що значно урізноманітнює форми